

ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กรณีขับซิ่งในขณะเมาสุรา¹

สิทธิศักดิ์ สว่างศรี²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการขับซิ่งขณะเมาสุราตามกฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เนื่องจากการขับซิ่งขณะเมาสุรานั้น เป็นต้นเหตุของความสูญเสีย อันเป็นปัญหาที่เร่งด่วนสำคัญของประเทศไทย แต่กลับถูกมองข้าม ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง แม้ว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายโดยมีการเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้กระทำผิด แต่สถิติความสูญเสียจากการเมาแล้วขับในแต่ละปีไม่ได้ลดลง จนทำให้แสดงออกว่ากระบวนการยุติธรรมของไทยในนับแต่อดีตมาจนปัจจุบันไม่มีความเด็ดขาดเพียงพอในการแก้ไขปัญหาการขับซิ่งขณะเมาสุราทำให้ประชาชนผู้ที่บริสุทธิ์ไม่มีส่วนร่วมส่วนก่อในการเกิดปัญหา กลับต้องมารับผลกระทบที่เกิดจากการเมาแล้วขับ ถึงแม้ว่ารัฐมีภาระหน้าที่ที่สำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อย สร้างความมั่นคงในสังคมให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน แต่การออกกฎหมาย อันมีโทษทางอาญาเพื่อมาควบคุมการบริโภคสุราและป้องกันปัญหาที่เกิดจากการขับซิ่งขณะเมาสุรานั้นยังมีอุปสรรคที่ยากต่อการปรับให้มีความพอดีเหมาะสมกับยุคสมัยที่เทคโนโลยีด้านการจราจรทางบกมีความพัฒนาขึ้นเพื่อให้มีความควบคุมระหว่างวัฒนธรรม จารีตประเพณีของประเทศไทย

เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พบว่าประเทศไทยยังมีความบกพร่องสำหรับมาตรฐานในการบังคับใช้กฎหมายอยู่หลายประการสามารถสรุปดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ปัญหาเรื่องการกำหนดอัตราปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดและการกำหนดอัตราโทษเพียงอัตราเดียวสำหรับทุกระดับความผิด สำหรับผู้ขับซิ่งขณะเมาสุรา กรณีที่มีการตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 21 (พุทธศักราช 2560) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522³ หากมีผลการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ แต่ผู้ขับซิ่งในกรณีมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด เกิน 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์หากเป็นผู้ขับซิ่งซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ผู้ขับซิ่งซึ่งได้รับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ผู้ขับซิ่งซึ่งมีใบอนุญาตขับซิ่งสำหรับรถ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กรณีขับซิ่งในขณะเมาสุราโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์อุทิศพร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ กฎกระทรวงฉบับที่ 21 (พุทธศักราช 2560) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.

ประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้ผู้ขับขี่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่ หรืออยู่ระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถือว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43(2)⁴ซึ่งมาตรา 160 ตรี วรรคหนึ่งกำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ อันเป็นอัตราการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเพียงอัตราเดียวและมีการกำหนดอัตราโทษไว้เพียงมาตรฐานเดียวเท่านั้น ซึ่งความเป็นจริงบุคคลที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 30 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไปก็อยู่ในอาการมึนไม่สามารถควบคุมการขับขี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ขับขี่รถสายไปมา แต่เนื่องจากกฎกระทรวงดังกล่าวบัญญัติขึ้นโดยถือความสัมพันธ์ของระดับแอลกอฮอล์กับโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ จึงเห็นได้ว่าความเข้มข้นของปริมาณแอลกอฮอล์ว่ามีผลสำคัญต่อโอกาสการเกิดอุบัติเหตุทางจราจร ดังนั้นหากผู้ขับขี่ที่ตรวจพบมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด30-49มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์หรือน้อยกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์เพียงเล็กน้อยแต่ผู้นั้นตกอยู่ในสภาวะมีเมฆาตสติที่ไม่สามารถดำเนินคดีภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43(2) ได้ และตรงกันข้ามในกรณีผู้ขับขี่ที่ตรวจพบมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดมากกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์มากเพียงใดก็ตาม เช่น หากผู้นั้นถูกตรวจพบว่า มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดสูงมากกว่า 100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ที่มีอาการเดินไม่ตรง มีอาการเมาคลื่นไส้ย่อมมีโอกาสเสี่ยงในการก่อความเสียหายยิ่งกว่าผู้มาแล้วขับที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ทั่วไปแต่ผู้นั้นยังคงระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นเพียงอัตราโทษเดียวเสมือนกับผู้มาแล้วขับอื่นๆที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์หรือกรณีผู้ขับขี่ในกรณีมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์เป็นผู้ขับขี่ซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ผู้ขับขี่ซึ่งได้รับใบอนุญาตชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ผู้ขับขี่ซึ่งมีใบอนุญาตขับขี่สำหรับรถประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้ผู้ขับขี่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่ หรืออยู่ระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ จึงส่งผลให้เป็นการลงโทษไม่เหมาะสมตามความร้ายแรงของผู้กระทำผิดแต่ละราย

ประการที่สอง ปัญหาที่ไม่มีการบัญญัติให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบและลงโทษสำหรับผู้ร่วมโดยสารไปกับผู้ที่ขับขี่รถขณะเมาสุราและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะเมาสุรา โดยไม่มีการห้ามปรามยับยั้งหรือแสดงความรับผิดชอบตามสมควรแก่กรณี ในกรณีที่ผู้โดยสาร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะเมาสุรานั้น รู้อยู่แล้วว่าผู้ขับขี่นั้นอยู่ในสภาวะมีเมฆาตสติ จากเหตุดังกล่าวประกอบกับพระราชบัญญัติจราจร

⁴พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43(2).

⁵พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 160 ตรี.

ทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43(2) และการกำหนดอัตราโทษตามมาตรา 160 ตร.เห็นได้ว่าประเทศไทยกำหนดความรับผิดจากการขับขีรถขณะเมาสุราไว้เฉพาะตัวผู้ขับขี่เท่านั้น แม้การมีบัญญัติไว้ในเรื่องการสนับสนุนการกระทำความผิด ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86⁶ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ผู้สนับสนุนนั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามการตีความให้ครอบคลุมถึงผู้ร่วมโดยสารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับขีรถขณะเมาสุรา อันเป็นการกระทำในลักษณะที่เพิกเฉย ไม่ห้ามปรามยับยั้งหรือแสดงความรับผิดชอบนั้น ยังไม่ชัดเจนถึงกับเป็นการหยิบนัยความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้ขับขีรถขณะเมาสุราแต่ในฐานะผู้โดยสารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับขีรถขณะเมาสุรา จะเป็นผู้ที่ถือว่ามิหน้าที่ที่ต้องกระทำสิ่งใด ๆ เพื่อป้องกันผลนั้นด้วยหากไม่ห้ามปรามยับยั้งก็ต้องมีส่วนรับผิดชอบในความผิดที่เกิดขึ้นจากการขับขีรถขณะเมาสุราด้วยไม่มากก็น้อย เนื่องด้วยตนมีส่วนร่วมหรือส่วนก่อเกี่ยวพันกับผู้ขับขีรถขณะเมาสุราในการรับผิดชอบต่อสังคม จึงเป็นปัญหากฎหมายที่บกพร่องไม่อาจกำหนดความผิดและบทลงโทษให้มีผลครอบคลุมถึงผู้โดยสารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับขีรถขณะเมาสุราที่ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการก่อให้เกิดความผิดและความเสียหายขึ้นด้วย

ประการที่สาม ปัญหาที่มิได้มีการบัญญัติให้ผู้ขายหรือผู้บริการจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่เป็นสถานบริการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบแก่ผู้บริโภคหรือผู้มาใช้บริการของสถานบริการนั้นที่ถือเป็นต้นเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเกิดปัญหาเมาแล้วขับขี แม้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จะมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานบริการให้ไม่ดำเนินกิจการไปในลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีโดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน⁷ ทั้งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หมวด 4 การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็เป็นเพียงการกำหนดความรับผิดแก่ผู้จำหน่ายที่ฝ่าฝืนเรื่องสถานที่ในการจำหน่าย การจำหน่ายให้แก่บุคคลที่ต้องห้ามตามกฎหมาย การจำหน่ายตามวิธีที่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือการจำหน่ายนอกเหนือช่วงเวลาตามกฎหมายอนุญาตเท่านั้น แต่บทบังคับเหล่านี้ไม่ได้กำหนดให้ผู้เป็นสถานบริการค้าขายสุรามีหน้าที่ในการดูแล ช่วยเหลือ ป้องกัน หรือมีส่วนรับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดจากการขับขีรถยานพาหนะขณะเมาสุราของผู้ที่มาใช้บริการกรณีที่ผู้มาใช้บริการขับขีรถขณะเมาสุราอย่างรุนแรงจนไม่สามารถครองสติได้ซึ่งสถาน

⁶ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86.

⁷หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁸พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หมวด 4 การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.

บริการที่คอยจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถสร้างรายได้และผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นเงินและทรัพย์สินจำนวนมาก แต่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดให้สถานบริการต้องมีหน้าที่ป้องกันหรือรับผิดชอบต่อความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากปัญหาขับขีรถขณะเมาสุราสำหรับผู้มาใช้บริการซึ่งเป็นช่องว่างของกฎหมายที่เปิดเอาไว้ให้สถานบริการใช้อะไรเปรียบสังคมส่วนรวม ทั้งที่สถานบริการนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งในการก่อให้เกิดความผิดและความเสียหายขึ้น

ประการที่สี่ ปัญหาการบัญญัติบทลงโทษในกรณีการขับขีรถขณะเมาสุราเป็นเหตุผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซึ่งการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43(2) หากเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ซึ่งเป็นอัตราโทษเบาเมื่อเทียบกับแนวทางการลงโทษตามกฎหมายมาแล้วขับของประเทศเกาหลีใต้กรณีเกิดอุบัติเหตุมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต มีการกำหนดโทษปรับไว้สูงถึงไม่เกิน 15 ล้านวอน (ประมาณ 429,000 บาท)¹⁰ และกฎหมายจราจรของสหรัฐอเมริกากรณีก่อให้เกิดอุบัติเหตุและมีผู้เสียชีวิตมีโทษจำคุก 2-20 ปี¹¹ เมื่อพิจารณาถึงโทษจำคุกตามมาตรา 160 ตรี ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญามาตรา 291 กฎหมายมองว่าเป็น “ความประมาท” ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 291¹²ที่กำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินสิบปี เช่นเดียวกันกับพระพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 160 ตรี การกระทำโดยประมาทเลินเล่อหมายถึงกริยาที่กระทำลงโดยมิได้มีเจตนาตั้งใจให้เกิดผลแต่ผลยังเกิดเพราะปราศจากความระมัดระวัง ดังนั้นผู้ขับขีรถขณะเมาสุราบางรายที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดสูงข่มขู่ดีและเล็งเห็นได้อยู่ก่อนแล้วว่าสมรรถภาพร่างกายและความสามารถในการขับขีรถของตนหย่อนกว่าสภาพปกติไม่เหมาะสมแก่การขับขีรถ อันเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้มากกว่าปกติ แต่ผู้ขับขีรถยังตั้งใจที่จะเข้ากระทำการนั้นแม้รู้สำนึกอยู่แล้วว่าตนจะสร้างโอกาสให้เกิดอุบัติเหตุและความเสียหายในการใช้ยานพาหนะจึงอาจเป็นถึงขั้นกระทำโดยเจตนาเสียแล้วเมื่อนำข้อเท็จจริงลักษณะดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับข้อกฎหมายมีแนวโน้มไปในแนวทางเรื่องการกระทำโดยเจตนาแต่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่ได้เปิดช่องให้ศาลมีอำนาจพิจารณาต่อไปว่าการเมาขับรถจนคนตายนั้นเป็นการกระทำโดยเจตนา หรือประมาทอันเป็นการจำกัดอำนาจศาลในการลงโทษผู้กระทำ

⁹พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 160 ตรี วรรคสี่.

¹⁰ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน,รายงานสรุปสถานการณ์เมาแล้วขับเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายเมาแล้วขับของประเทศต่างๆ [Online], Available URL: https://www.roadsafetythai.org/edoc/doc_20181124101054.pdf.

¹¹เพ็งอ้าง.

¹²ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291.

ความผิดฐานเมาแล้วขับเป็นเหตุผู้อื่นถึงแก่ความตายไว้เพียงฐานประมาทเท่านั้น ซึ่งการขับจี้รถขณะเมาสุรานั้นอาจเป็นผลจากการกระทำโดยเจตนาและประมาทไปพร้อมๆกันได้¹³ เพราะผู้ขับจี้เสี่ยงเห็นอยู่แล้วว่าตนเองอาจจะก่ออันตรายขึ้นแม้ว่าเขาไม่มีเจตนาที่ตามคังนั้นหากปรากฏเป็นการเจตนาบทความผิดและอัตราโทษที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 160 ครียังไม่มีความรุนแรงเพียงพอเมื่อเทียบกับการทำให้ผู้อื่นตายโดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288¹⁴ ที่กฎหมายกำหนดให้มีโทษโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี ที่มีอัตราโทษรุนแรงกว่าทั้งยังเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจลงโทษได้หลากหลายวิธียิ่งขึ้นตามสภาพความหนักเบาของพฤติการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้น เสมือนประเทศญี่ปุ่นที่ในอดีตได้จัดให้การเมาขับชนคนตายเป็นความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่ต่อมาในปัจจุบันมีการแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ศาลของประเทศญี่ปุ่นลงโทษผู้กระทำความผิดในสถานหนักกว่าการกระทำโดยประมาทได้ด้วยส่งผลให้สถิติคดีในความผิดดังกล่าวลดลงอย่างรวดเร็ว¹⁵ ดังนั้นการนำกฎหมายและบทลงโทษที่บัญญัติไว้สำหรับการกระทำโดยประมาทมาใช้บังคับลงโทษแก่ผู้ขับจี้รถขณะเมาสุราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยไม่ได้เปิดช่องให้ศาลพิจารณาว่าเป็นการกระทำโดยเจตนาหรือประมาท ปรากฏในบางกรณีที่ผู้ขับจี้มีเจตนาขับจี้รถขณะเมาสุราแม้ทราบดีว่าย่อมเกิดความเสียหายขึ้นแน่นอน จึงขาดความสมเหตุสมผลถือเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายในส่วนบทกำหนดความผิดและบทลงโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขับจี้รถขณะเมาสุราจนเป็นเหตุผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับความรุนแรงของความผิดและความเสียหายถึงแก่ชีวิตของผู้เสียหาย

ดังนั้นแล้วเพื่อให้มาตรการทางกฎหมายที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้คัดกรอง ควบคุมการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการขับจี้รถขณะเมาสุรา และป้องกันทั้งสภาพปัญหาที่เป็นผลเกิดขึ้นตามมาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1 ปัญหาการกำหนดระดับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดที่ถือว่าเป็นความผิดฐานขับจี้รถขณะเมาสุรา และการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานขับจี้รถขณะเมาสุรา ผู้ศึกษาเห็นว่าในการกำหนดระดับความผิดและระดับโทษนั้นควรกำหนดให้เหมาะสมกับลักษณะของความผิด โดยสามารถยืดหยุ่นได้

¹³เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ,พิมพ์ครั้งที่ 10 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพฯ:พลสยาม พรินต์, 2551).

¹⁴ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288

¹⁵บังเอิญ นิยมศรี, การบังคับใช้กฎหมายกรณีขับจี้รถขณะเมาสุราเปรียบเทียบกับประเทศไทยกับญี่ปุ่น, สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, (2558) ,หน้า 8-9.

หลากหลายระดับตามสภาพความสัมพันธ์ของระดับแอลกอฮอล์กับโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุได้ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 160 ตรี วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

จึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมเป็น มาตรา 160 ตรี วรรคหนึ่ง ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2)

(1) กรณีตรวจพบระดับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

(2) กรณีตรวจพบระดับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 101 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าแปดเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

(3) กรณีตรวจพบระดับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 151 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

(4) กรณีตรวจพบระดับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 201 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

2. ปัญหาผู้ร่วมโดยสารไปกับผู้ที่ขับขี่รถขณะเมาสุราและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะเมาสุรา ไม่ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ศึกษาเห็นว่า เพื่อกำหนดข้อห้ามและหน้าที่เพื่อการควบคุมความประพฤติของผู้ให้ยืมหรือให้ใช้ยานพาหนะ บุคคลที่จัดหาเครื่องดื่ม และผู้โดยสารร่วมมาด้วยกับผู้ขับขี่ที่มีแอลกอฮอล์ในร่างกาย โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ขับขี่นั้นอยู่ในสภาวะมีเมาสุราหากมีการฝ่าฝืนก็จะถูกลงโทษตามกฎหมาย เพื่อยับยั้งตัวผู้กระทำความผิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานขับขี่รถขณะเมาสุรา จึงสมควรเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

เพิ่มเติม มาตรา 160 ตรี/4 บุคคลใดให้ยืมหรือให้ใช้ยานพาหนะ หรือจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ หรือเป็นผู้โดยสารร่วมมาด้วยกับผู้ขับขี่รถที่ฝ่าฝืน มาตรา 43 (2) โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ขับขี่นั้นขับขี่รถขณะเมาสุรา ต้องระวางโทษโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้โดยสารไม่ต้องรับผิดชอบ หากการขับขี่รถตามวรรคหนึ่งเป็นการขับขี่รถสาธารณะหรือรถโดยสาร

3. ปัญหาผู้ขายหรือผู้บริการจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในกรณีที่ผู้มาใช้บริการร้านตนไปก่อความเสียหายอันเกิดจากการเมาแล้วขับ ผู้ศึกษาเห็นว่าร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่เป็นสถานบริการ เป็นเหตุปัจจัยส่วนหนึ่งที่มีส่วนก่อให้เกิดปัญหาการขับซึ่รขณะเมาสุรา แต่ตามบทบัญญัติของกฎหมายยังไม่มีข้อกำหนดให้ร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้มีหน้าที่ต้องช่วยป้องกันและเฝ้าระวังการก่อความเสียหายที่เกิดจากผู้เมาสุรา ในกรณีที่ร้านค้านั้นขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

เดิม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29 กำหนดว่า

ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคล ดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น วรรคสอง ถ้าการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้บุคคลตาม (1) หรือ (2) ไปก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่นไม่ว่าด้วยวิธีใดบุคคลผู้ได้รับความเสียหาย ย่อมเรียกร้องค่าเสียหายเอากรับร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นได้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันว่าด้วยเรื่องละเมิด

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น วรรคสาม เว้นแต่ ความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้นเพราะการกระทำของบุคคลที่ได้รับความเสียหายนั่นเอง ร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ต้องรับผิดชอบ

4. ปัญหาการกำหนดบทลงโทษ สำหรับกรณีการขับซึ่รขณะเมาสุรานั้นเป็นเหตุผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้ศึกษาเห็นว่ากรณีที่บุคคลไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนก่อในการกระทำความผิดฐานขับซึ่รขณะเมาสุรา ต้องถึงแก่ความตายจากการกระทำผิดดังกล่าว ถือเป็นสิ่งที่เลวร้ายอันสังคมปฏิเสธไม่อาจยอมรับได้ ทั้งการกระทำผิดนี้มีได้เกิดจากการกระทำโดยประมาทเสมอไปทุกกรณี แต่กฎหมายในปัจจุบันยังไม่สามารถลงโทษผู้กระทำผิดให้รุนแรงกว่าโทษที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำความผิดโดยประมาทได้ ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดอัตราโทษสำหรับการกระทำนั้นควรมีความรุนแรงเหมาะสมกับสภาพความผิดที่ส่งผลต่อชีวิตผู้คนในสังคม จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

เดิม มาตรา 160 ตรี วรรคสี่ กำหนดว่า ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม เป็น วรรคสี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับไม่เกินสามแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

เอกสารอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 10 แก้ไขเพิ่มเติม.

กรุงเทพฯ:พลสยามพริ้นติ้ง, 2551.

บังเอิญ เนียมศรี.การบังคับใช้กฎหมายกรณีขับรถขณะเมาสุราเปรียบเทียบของประเทศ

ไทยกับญี่ปุ่น. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2558.

ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน.รายงานสรุปสถานการณ์เมาแล้วขับ

เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายเมาแล้วขับของประเทศต่างๆ [Online]. Available URL:

https://www.roadsafetythai.org/edoc/doc_20181124101054.pdf.

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

ประมวลกฎหมายอาญา

กฎกระทรวงฉบับที่ 21 (พุทธศักราช 2560) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522